

Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) med Hensyn til Bestyrelsen af Bidstrupgaard's Gods; dette Gods er stænket til Kjøbenhavns Commune til Belønning for dens Borgeres Tapperhed under Beleiringen som en Løttelse til at bære Stadens Byrder; Bidstrupgaard's Gods er ikke stænket til Bønderne; tværtimod i Midten af forrige Aarhundrede, da der blev gjort saameget for Forbedring i Fæstebondebestandens Vilkaar, blev det ved allerhøieste Resolution bestemt; hvorledes Forholdet skulde ordnes der, og saaledes er det endnu gjældende og overholdes samvittighedsfuldt. Ved denne Ordning fastfattedes Afgifterne af Godset saa lavt, at det i nærværende Tid er forbausende, saa lave, at man har Exempler paa, at der ved Afstaaelsen af nogle saa Tr. Land til Fernbanen er indbundet en Capital, hvis Renter oversteg den Afgift, Fæsteren havde at erlægge. Der er endvidere bestemt visse Vilkaar, hvorunder Fæsteren kan aflaae Gaarden til en af sine Slegtninge, og de overholdes ogsaa samvittighedsfuldt; men Gaarden gik ikke dengang over til Arvefæste med Ret til at sælge og pantfætte. Kjøbenhavns Commune vedblev at være Eier af disse Eiendomme, og det er denne Ret, man gjør gjældende. Naar en Eiendom bliver fæstedeilig og hjemfalder til Kommunen, saa gaaer den over til Selveiendom, man sætter den ikke ud igjen, men fremmer Selveiendom saa ofte, som det er muligt; naar der gjøres et rimeligt Bud, saa sælger man, og der er solgt mange Gaarde. Det er derfor efter min Mening høist upassende at lægge Communalbestyrelsen til Last, at den varetager Communnens Tare og søger at bringe saa Meget ud af Communnens Eiendomme, som er lovligt og forsvarligt, og at den ikke forærer det bort, som er foræret Kommunen, for at komme den til Gavn.

J. A. Hansen: Jeg antager, at det under de nuværende Forhold er ønskeligt, at man affortrer denne Forhandling saameget som muligt, og jeg skal derfor ikke gaae ind paa at høre mig om, hvad der fra forskjellige Sider er udtalt, skjøndt jeg ellers kunde have Opfordring dertil. Jeg troer, der foreligger et Duffe om, at adskillige af de følgende Love paa Dags-

ordenen maatte komme til Forhandling, førend Ferien indtræder, og da der jo ved en senere Behandling vil blive rigelig Leilighed til at komme ind paa Spørgsmaalet i det Hele, skal jeg ikke videre høre mig derom. Jeg skal blot med Hensyn til det fra Samsø indkomne Andragende udtale, at jeg i nogen Tid har været beskæftiget med Tanken om at indbringe et Forslag til Afsløsning af Fæstevæsenet paa Samsø, fordi det er et saa trykkende Forhold, at det ikke kan være Tvivl om, at det bør afløses.

S. Jørgensen: Jeg skal følge den Opfordring, der fremkom fra den ærede sidste Taler, og indskrænke mig til en kort Bemærkning. Jeg har nogle Betænkeligheder ved det foreliggende Forslag, som jeg anseer det for min Pligt allerede nu at udtale. Forslaget stiller sig efter en ngiere Prøvelse saaledes for mig, at det tilsigter at lade Fæstevæsenet gaae over til Selveiendom, for derefter at lade det overgaae til Forpagtning. Denne Tanke troer jeg at finde udtrykt navnlig i § 1. I denne Paragraph synes jeg, der ligger Begyndelsen til den Tanke, som er udtrykt i et Par blaae Skrifter, vi fik omdeelte ifjor, og som, om jeg husker ret, havde til Overskrift: Er det ikke paa Tiden, at Bønderjorden bliver løst fra sine Baand? Men det forekommer mig, at Indholdet omtrent var som saa: Er det ikke paa Tiden, at de mindre oplyste Dagdrivere, der nu have Bøndergaardene til Selveiendom, blive afløste af mere oplyste og mere driftige Forpagtere? Det er, som sagt, den Tanke, der forekommer mig at gaae igennem disse Skrifter, og jeg troer i Lovforslagets § 1 at finde en Begyndelse til denne Menings Udførelse i Livet, idet det gaaer ud paa at hæve den Forpligtelse, som nu hviler paa Bønderjorden, nemlig at den enten skal bortfæstes paa Livstid eller bortforpagtes paa Livstid eller et meget langt Aaremaal. Naar dertil endvidere kommer et noget friere Forhold med Hensyn til Udskiftning og Sæmmelægning, saa kunde man jo vente efterhaanden at komme til et saadant Resultat. Hvad de foreslaaede Forandringer i Fæstelovgivningen angaaer, saa kommer jeg bestandigt til at fæste Diet paa, at den dog kun kan anvendes paa de Contracter, der i Fremtiden skulle oprettes; saa